

Ши Шучао

Сумського державного педагогічного
університету імені А. С. Макаренка

ORCID ID 0000-0002-7719-3707

DOI 10.24139/2312-5993/2017.05/331-342

СТРУКТУРНІ КОМПОНЕНТИ ПРОФЕСІЙНО-ВИКОНАВСЬКОЇ САМОРЕАЛІЗАЦІЇ СТУДЕНТІВ-ВОКАЛІСТІВ

З'ясовано та схарактеризовано основні структурні компоненти професійно-виконавської самореалізації студентів-вокалістів. Проаналізовано різні підходи до визначення складових досліджуваного феномену. Зроблено висновок, що структуру професійно-виконавської самореалізації студентів-вокалістів доцільно відобразити у взаємодії мотиваційно-ціннісного (відбиває наявність мотиваційно-цільової готовності, яка передбачає стійку спрямованість інтересів і потреб та розуміння професійних цінностей, спрямованих на самореалізацію в процесі професійної діяльності), змістово-операційного (наявність професійних знань і вмінь та набутого професійного досвіду), виконавсько-творчого (передбачає здатність до активної самореалізації поряд із самореалізацією в межах репродуктивної діяльності та складається зі здатності до творчості та професійної інтуїції), регулятивного (здатність до саморегуляції та професійної рефлексії) компонентів.

Ключові слова: самореалізація, професійна самореалізація, професійно-виконавська самореалізація, структура, компонент, студент-вокаліст.

Постановка проблеми. Стрімкі зміни політичної, економічної, духовної сфер життя людства призводять до змін у професійних цінностях, що відображається на професійній самоідентифікації майбутніх фахівців. До того ж, соціальні умови, обставини й ситуації виступають об'єктивними факторами та є просторово-часовим контекстом самореалізації студентів як майбутніх професіоналів. У зв'язку з цим підвищуються вимоги до професійної підготовки майбутніх фахівців, зокрема студентів-вокалістів. Відтак, виникає необхідність в узгодженні завдань фахової підготовки, її форм і методів з метою формування різнобічної та творчої особистості. Таким чином, існує потреба в подальшій модернізації змісту навчання майбутніх викладачів музичного мистецтва, а також створенні передумов для вдосконалення механізмів їх саморозвитку й самореалізації.

Аналіз актуальних досліджень. Проблема самореалізації знайшла відображення в науковій літературі. На філософському рівні самореалізація розглядається як предмет філософського дослідження (Л. Циренова), соціальний процес (В. Муляр), феномен культури (М. Недашковська), фактор управління (А. Шинкін), досліджується в аспекті розвитку знань (Н. Чевтаєва). На соціологічному рівні виявленню особливостей самореалізації людини в конкретних соціокультурних умовах присвячені дисертаційні дослідження І. Махоліної та Г. Чернявської. На психологічному рівні дослідження самореалізації особистості в контексті

людської життєдіяльності здійснено Л. Коростильовою. А як предмет прикритої культурології самореалізація розглянута Л. Брильовою.

До того ж, проблема формування самореалізації стала предметом розгляду в наукових працях Л. Божович, О. Кащенко, В. Мерліна, В. Сафіна, Є. Савонько, у дисертаціях І. Блощинського, П. Бреля, О. Кувшинова, М. Ларіонової, О. Меженцева, С. Міронової, О. Роденкової та ін. Дослідники обрали для вивчення психологічну основу, види, функції та рівні цього феномену. Зарубіжні й вітчизняні вчені К. Альбуханова-Славська, Л. Коростильова, А. Марков, А. Нісбет, Л. Рос, Л. Рудкевич, Є. Рибалко, О. Советова та ін. дійшли висновку, що професійна діяльність є однією з провідних сфер життєдіяльності й самореалізації людини.

У педагогічному аспекті дослідженню проблеми самореалізації присвячені такі роботи:

- самореалізація в контексті навчально-виховного процесу вивчена Л. Бурою, І. Морозовою, О. Нікітіною, К. Паталаха та ін.;
- самореалізація в межах освітніх систем знайшла відображення в роботах С. Іванова, Т. Розової та ін.;
- в аспекті творчості самореалізація вивчена в дисертаційних дослідженнях І. Бошук, Л. Дроздикової, В. Садової та ін.;
- дослідженню окремих засобів самореалізації присвячені дисертаційні роботи Н. Белобородова (соціальна творчість), Н. Дмитрук (самостійні роботи), С. Ємельянцева (конкурси досягнень);
- питання педагогічного керівництва процесом самореалізації розглянуто в дисертаціях С. Сулейманової, Н. Шишаріної та ін.

Аналіз наукової літератури призводить до розуміння того, що питання, пов'язані із самореалізацією, зокрема професійно-виконавською, студентів-вокалістів під час занять з постановки голосу, не знайшли свого відображення в наукових розвідках. Не дивлячись на важливість самореалізації в процесі становлення майбутнього фахівця з музичного мистецтва, досліджень даного питання невелика кількість. У зв'язку з цим виникає протиріччя між необхідністю опори на самореалізацію особистості студента-вокаліста під час занять з постановки голосу й неможливістю її використання через недостатність теоретичного, концептуального й технологічного забезпечення даного процесу.

Мета статті – з'ясувати та схарактеризувати основні структурні компоненти професійно-виконавської самореалізації студентів-вокалістів.

Методи дослідження. Для з'ясування основних структурних компонентів досліджуваного феномену нами було використано теоретичні методи дослідження, а саме: загальнонаукові – аналіз, синтез, абстрагування, порівняння й узагальнення, конкретно наукові – метод термінологічного аналізу, застосування якого дозволило уточнити основоположні поняття дослідження; структурно-логічний, який дозволив

з'ясувати структурні компоненти професійно-виконавської самореалізації, структурно-функціональний, що уможливив сутнісну характеристику структури досліджуваного феномену.

Виклад основного матеріалу. Важливим етапом формування особистості студента-вокаліста є його готовність до професійно-виконавської самореалізації. На наше переконання формування такої готовності можливе під час занять з постановки голосу, у результаті вивчення якого студенти повинні знати історико-стильові особливості у сфері вокалу; особливості співацького процесу, критерії якості співу й виконавської майстерності, можливості розвитку вокального слуху в процесі вокального художньо-естетичного та духовного виховання учнів; методи і прийоми формування розвитку та охорони співацького голосу вихованців різних вікових категорій; вокально-педагогічний репертуар відповідно до типу голосу й рівня підготовки учнів, а також уміти свідомо володіти голосом на основі певного рівня розвитку вокально-технічних і виконавсько-творчих навичок; варіативно застосовувати методи та прийоми вокального навчання; аналізувати вокально-навчальний матеріал; удосконалювати свій знаннево-практичний досвід відповідно до вимог часу.

Вважаємо, що зазначені знання й уміння якраз і сприяють подальшій професійно-виконавській самореалізації студентів факультетів мистецтв.

У даному контексті важливим видається акцентування уваги на тому, що більшість сучасних педагогів і психологів наголошують на необхідності створення в навчально-виховному процесі таких умов на основі професійної самореалізації, які б давали можливість вільного вибору, ухвалення власного рішення, а також творчого самопрояву.

З'ясування структурних компонентів професійно-виконавської самореалізації студентів-вокалістів вимагає розгляду трактування сутності професійної самореалізації майбутнього вчителя музики на основі поліаспектності. Такий підхід дав можливість українській дослідниці А. Зарицькій й визначити даний феномен як процес цілеспрямованого втілення акмеологічно-актуалізованих особистісних обдарувань, кваліфікаційних знань, умінь, навичок і методичної майстерності майбутнього вчителя музики в педагогічній та соціокультурній життєтворчості [2, 6].

Готовність майбутнього вчителя музики до професійної самореалізації розглядається науковцем як інтегроване цілісне новоутворення, детерміноване мірою індивідуально-продуктивного опрідметнення сутнісних сил, культивуванням природних спроможностей, яке характеризується спрямованістю на відповідну діяльність (потреби, мотиви, інтереси, ціннісні орієнтації), професійно-операційною досконалістю (наявність фахових знань, умінь, навичок), самосвідомістю (здатність до самоконтролю, самовдосконалення, саморефлексії),

комплексом індивідуально-типологічних особливостей і якостей, що забезпечують досягнення вчителем музики професійного акме [2, 6].

У контексті даного дослідження вважаємо, що для кращого розуміння структури професійно-виконавської самореалізації студентів-вокалістів слід розглянути основні структурні компоненти готовності майбутнього вчителя музичного мистецтва до професійної самореалізації, оскільки, на наш погляд, під час навчання у вищому навчальному закладі здебільшого відбувається формування саме готовності до професійної самореалізації. Отже, такими структурними компонентами А. Зарецькою визначено:

– емотивно-ціннісний, складниками якого є особистісно-професійні мотиви, пізнавальний інтерес, потреба самореалізації в музично-педагогічній діяльності та самовдосконаленні продуктивних компетентностей; емоційна чутливість, емоційна стійкість, емоційний інтелект, емпатійність; аксіологічний світогляд студентів;

– когнітивно-діяльнісний, що інтегрує фахову компетентність майбутнього вчителя музики, знання акмеологічної природи професійної самореалізації (директивно-нормативні, педагогічно-методологічні, психологічні, знання з теорії та методики навчання, знання з теорії та методики музичної освіти, комунікативні знання), сенсорне мислення, індивідуально-творчий стиль музично-педагогічної діяльності та інноваційно-технологічну компетентність;

– рефлексивно-регулятивний, який акумулює вміння майбутнього вчителя музики (перспективні, ситуативні, ретроспективні); модальність самооцінки (професійної та особистісної); здатність до акмеологічного саморозвитку у професійній діяльності; уміння педагогічного самоменеджменту [2, 7].

Щодо визначення структури безпосередньо професійної самореалізації, то єдиної думки в науковій психолого-педагогічній літературі не існує, що, як ми вважаємо, пов'язано з професійною діяльністю фахівця.

Так, вітчизняні дослідниці О. Економова та Е. Макарова зауважують, що зміст підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва повинен бути спрямований на формування у студентів-вокалістів таких компонентів самореалізації:

– самовизначення – вироблення своєї позиції в житті, світогляду, розуміння суспільних процесів, уміння поставити завдання й відповідно діяти;

– самореалізація – утвердження себе як особистості, розвиток творчих здібностей (наукових, художніх, технічних);

– самореабілітація – наявність можливостей захистити себе культурними засобами в несприятливому оточенні, відстояти свою позицію, установити злагоду [1, 46].

Отже, дослідниці слідом за українським науковцем Н. Кузьмінім акцентують увагу на тому, що саморозвиток і самореалізація активно

сприяють самоосвіті, а саме: необхідності вдосконалення навчально-виховного процесу зумовлює потребу в майбутніх викладачів «постійно розширювати й поглиблювати професійні знання, уміння, навички, широко використовувати у практиці досягнення психолого-педагогічних і суміжних мистецьких предметів, передового досвіду» [4].

Цінною для нашого дослідження є наукова розвідка Л. Цурикової, яка в структурі самореалізації виокремила такі компоненти: мотиваційно-цільовий (потреби, мотиви, цілі), змістовий (потенційні можливості, тобто задатки, здібності та знання, вміння й навички, все те, що може бути актуалізовано) та регулятивний (рефлексивність і самостійність) [6, 41].

Інший науковець М. Ярославцева, аналізуючи погляди вчених щодо структури самореалізації особистості й ураховуючи специфіку професійної самореалізації студента в межах педагогічної практики, особливості практичної діяльності вихователів дітей дошкільного віку, вважає, що структуру професійної самореалізації можна представити у взаємодії таких компонентів: мотиваційно-ціннісного, когнітивного, рефлексивно-регулятивного та творчого [7, 231].

Дослідниця наголошує, що одним із основних компонентів професійної самореалізації студентів є мотиваційно-ціннісний, у якому інтегровано мотиви, педагогічні цінності, що забезпечують прагнення студентів оволодіти знаннями, уміннями й навичками професійної діяльності [7, 231].

Погоджуємося з М. Ярославцевою, що важливу роль у структурі професійної самореалізації студентів відіграє когнітивний компонент, до змісту якого вона відносить професійну компетентність та професійну надійність [7, 234].

Наступною складовою професійної самореалізації студентів, на думку вказаного науковця, є рефлексивно-регулятивний компонент, до якого вона відносить саморегуляцію та професійну рефлексію [7, 235].

Творчий компонент структури професійної самореалізації студентів містить педагогічну творчість і професійну мобільність. Відомо, що педагогічна діяльність майбутнього фахівця є однією з творчих галузей, оскільки, незважаючи на наявність нормативних, алгоритмічних і режимних процесів, охоплює велику кількість нестандартних, непередбачених і проблемних ситуацій, розв'язання яких вимагає постійного прояву творчих можливостей та професійної мобільності [7, 236].

У контексті даного дослідження вважаємо за необхідне звернутися до результатів дисертаційного дослідження вітчизняного науковця К. Сергєєвої «Методичні засади професійної самореалізації магістрів музично-педагогічної освіти в процесі інструментальної підготовки», у якому структура професійної самореалізації визначається як єдність потребово-мотиваційного, функціонально-технологічного, творчо-

дослідницького та комунікативно-регулятивного компонентів. У визначенні структури професійної самореалізації магістрів-піаністів дослідниця спиралася передусім на структурні компоненти їх професіограми, що відображені в потребово-мотиваційному, функціонально-технологічному та комунікативно-регулятивному компонентах самореалізації, а також на стадії досягнення професійної самореалізації, що відображають процес особистісного та професійного становлення індивіда [5, 86].

На основі аналізу наукової літератури з досліджуваного питання ми виокремили такі структурні компоненти професійно-виконавської самореалізації студентів-вокалістів: мотиваційно-ціннісний, змістово-операційний, виконавсько-творчий та регулятивний.

Розглянемо кожен із компонентів професійної самореалізації, його складові та показники.

Наголосимо, що мотиви професійно-виконавської самореалізації разом із прагненням постійного внутрішнього самовдосконалення спираються на внутрішні цінності людини, її життєві цілі, активність у прагненні власного розвитку. Важливо зазначити, що вітчизняні психологи Л. Виготський, С. Рубінштейн та А. Леонтьєв розуміють мотивацію як одну з необхідних передумов діяльності людини, що визначається як спрямована полімотивована активність суб'єкта. Мотиваційну сферу вчені вважають основою або ядром професійної діяльності.

Складовими мотиваційно-ціннісного компонента професійно-виконавської самореалізації є цінності, що відображають професійну орієнтацію студентів-вокалістів під час професійної діяльності. Цінності є основою формування особистості, цілей її діяльності та розвитку ціннісних орієнтацій. Цінності у сфері професійної діяльності існують у формі ідей, уявлень, норм, правил, теорій.

Зауважимо, що цінності, якими керується майбутній фахівець у процесі професійної підготовки, пов'язані з його світоглядною позицією, особистісними пріоритетами, інтересами та звичками.

У контексті розгляду сутності мотиваційно-ціннісного компонента професійно-виконавської діяльності слід зазначити, що здійснення професійної діяльності потребує психологічної готовності до неї, що виражається в позитивному ставленні до себе як до суб'єкту професійної діяльності, або у сформованій позитивній Я-концепції. Відповідно Я-концепція будується на професійних цінностях фахівця та включає образ «ідеального професіонала», який визначає рівень професійних домагань.

Цінним для нашого дослідження є результати наукового дослідження вченого Г. Коломійця, який вирізняє три групи життєвих цінностей студента-музиканта, що відображають рівні його стосунків із собою та навколишнім світом, а саме: 1) ціннісне ставлення до музичного мистецтва, до цінності музики (її змістового аспекту на основі

загальнолюдських цінностей та прекрасного музичного – засобам виразності), які синтезуються в образ музичного світу; 2) ціннісне ставлення до себе як музиканта – образ «Я-музикант»; 3) ціннісне ставлення до майбутньої професії (пошук змісту), з якого виростає образ майбутньої музичної діяльності [3, 1].

Таким чином, складовими мотиваційно-ціннісного компонента професійно-виконавської самореалізації студентів-вокалістів на заняттях з Постановки голосу визначаємо:

- наявність усвідомленої потреби у професійно-виконавській самореалізації, тобто визначення професійно-виконавської самореалізації як смисложиттєвої цілі;

- позитивна Я-концепція, тобто прийняття себе як професіонала у своїй галузі;

- високий рівень особистісної самоорганізації та особистісної активності;

- сформовані професійно-значимі якості та професійно-ціннісні орієнтири (педагогічне мислення, рефлексивні здатності, чітке уявлення про майбутню професію («образ» професії) та наявність особистого професійного еталону («образ Я» у професії).

Наступним компонентом професійно-виконавської самореалізації студентів факультетів мистецтв, визначеним нами вище є змістово-операційний. Критерієм сформованості змістово-операційного компонента є ступінь сформованості знань щодо використання педагогічно-виконавських умінь у навчальній діяльності (показники: уміння саморегуляції та самокорекції емоційного стану; наявність досвіду навчальної роботи з даними; здатність до аналізу та вирішення педагогічних ситуацій).

У результаті аналізу наукової літератури нами було з'ясовано, що структуру змістово-операційного компонента складають:

- професійні знання й уміння, або змістова складова;
- набутий професійний досвід студента, або досвідна складова.

Зауважимо, що змістова складова містить володіння фаховими знаннями з історії та теорії музики, психології та педагогіки, естетики та методики навчання вокалу, а також знання «золотого фонду» вокального репертуару.

Наголосимо, що оволодіння всіма необхідними професійними знаннями, уміннями й навичками, усвідомлення своєї відповідності всім освітньо-кваліфікаційним вимогам, відчуття успішно виконаного професійного завдання надає студентові впевненості у своїх цілях та наближає до самореалізації.

Досвідна складова змістово-операційного компонента професійно-виконавської самореалізації студента-вокаліста включає його виконавський і педагогічний досвід, а також науково-методичний, що

набувається в процесі написання та захисту кваліфікаційної роботи, та досвід професійної адаптації, наявність якого оптимізує подальшу професіоналізацію студента.

Третім компонентом, визначений нами, є виконавсько-творчий. Критерієм сформованості виконавсько-творчого компонента є міра творчого використання набутих знань і вмінь у процесі підготовки до педагогічної діяльності (показники: вільне оперування музичним матеріалом; уміння творчо працювати над літературним текстом вокального твору; потреба в самовираженні у процесі виконавської творчості).

Відповідно, складовими виконавсько-творчого компоненту професійно-виконавської самореалізації студентів-вокалістів є:

- розвинене музичне мислення (здатність до глибокого та адекватного сприйняття та інтерпретації змісту музичного твору);
- творчі якості (розвинена музична фантазія, артистизм, образне багатство);
- виконавська активність та стійкий інтерес.

Останнім компонентом професійно-виконавської самореалізації студентів-вокалістів є регулятивний. Критеріями даного компонента нами визначено саморегуляцію та професійну рефлексію. Погоджуємося з науковцями, які пов'язують феномен самореалізації з такими категоріями, як свобода (Л. Коган, В. Муляр), самодіяльність (Н. Михайлов), воля (Л. Кулик) та самосвідомість (А. Деркач, О. Москаленко та ін.).

Проаналізувавши наукові розвідки зазначених вище вчених, ми дійшли висновку, що професійно-виконавська самореалізація студента можлива лише тоді, коли в нього сформована здатність до цілеспрямованих вольових зусиль, тобто саморегулятивних процесів. Важливим є те, що саморегуляція включає як вольові зусилля студента, пов'язані з постановкою мети, елементами самостійної професійної діяльності, так і виконавчі, коли треба контролювати, послаблювати чи посилювати власні дії.

Саморегуляція не можлива без рефлексії, яка визначається науковцями, як уміння виокремлювати, аналізувати та співвідносити з предметною ситуацією власні дії (М. Гінзбург, Є. Ісаєв, Г. Нікіфоров та ін.). Отже рефлексія допомагає студентові сформулювати отримані на певному етапі результати, визначити цілі подальшої роботи та скоригувати подальший шлях свого професійного становлення й самореалізації.

Таким чином, структура професійно-виконавської самореалізації складається з мотиваційно-ціннісного, змістово-операційного, виконавсько-творчого та регулятивного компонентів, представлена на рис. 1.

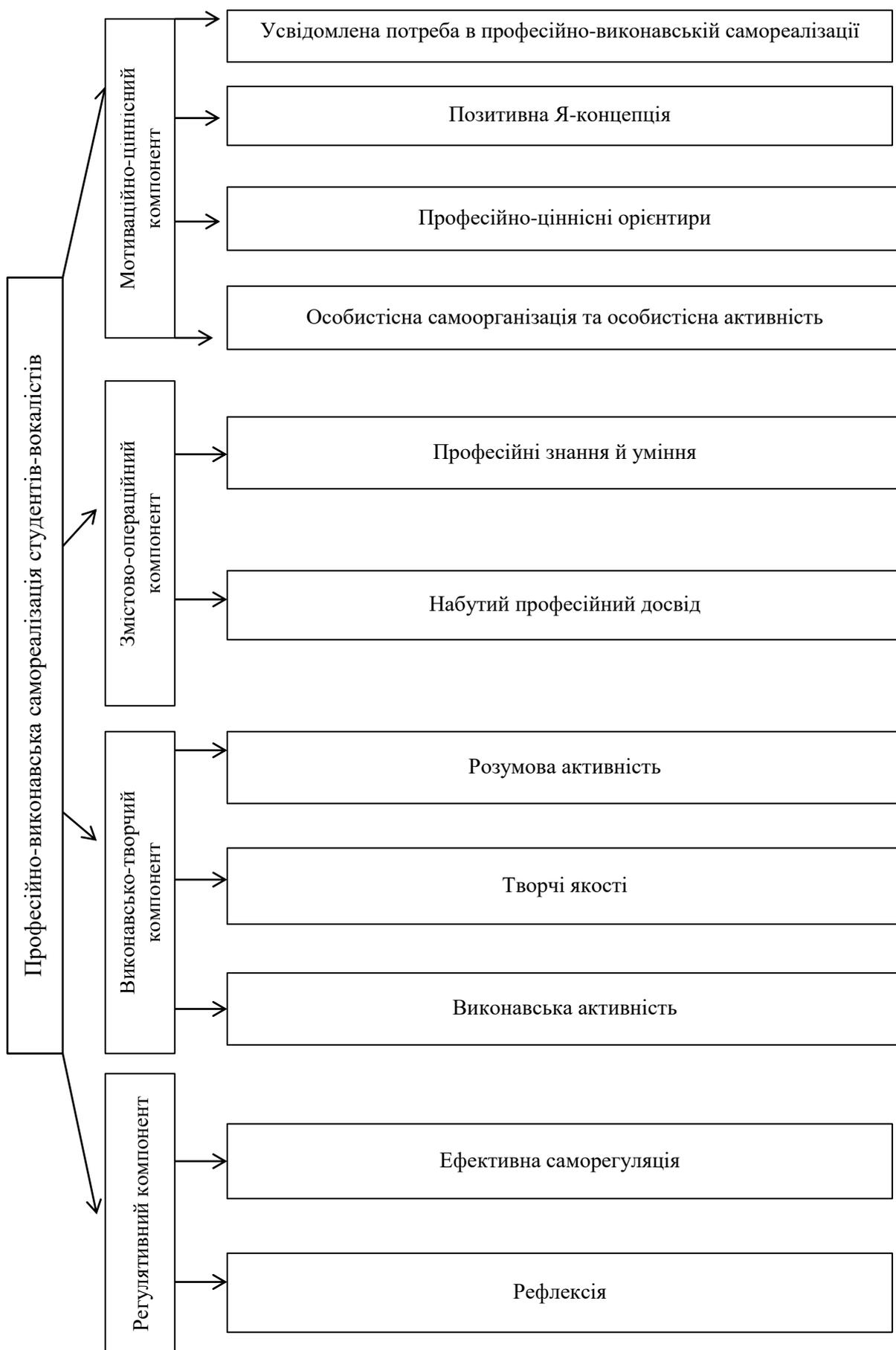

Рис. 1. Структура професійно-виконавської самореалізації студентів-вокалістів

Висновки та перспективи подальших наукових розвідок. Отже, із зазначеного вище можна зробити висновок, що структуру професійно-виконавської самореалізації студентів-вокалістів доцільно відобразити у взаємодії мотиваційно-ціннісного (відбиває наявність мотиваційно-цільової готовності, яка передбачає стійку спрямованість інтересів і потреб та розуміння професійних цінностей, спрямованих на самореалізацію в процесі професійної діяльності), змістово-операційного (наявність професійних знань і вмінь та набутого професійного досвіду), виконавсько-творчого (передбачає здатність до активної самореалізації поряд із самореалізацією в межах репродуктивної діяльності та складається зі здатності до творчості та професійної інтуїції), регулятивного (здатність до саморегуляції та професійної рефлексії) компонентів.

Проведене дослідження не претендує на повне висвітлення проблеми. Подальшого вивчення потребують процеси формування професійно-виконавської самореалізації студентів-вокалістів під час педагогічної практики, науково-дослідної діяльності та позааудиторній роботі.

ЛІТЕРАТУРА

1. Економова О. С. Педагогічні засади професійно-творчої самореалізації майбутнього вчителя-музиканта у навчально-виховному процесі вищої педагогічної школи [Електронний ресурс] / О. С. Економова, Е. В. Макарова. – Режим доступу : http://enpuir.npu.edu.ua/bitstream/123456789/4218/1/Ekonomova_Makarova.pdf.
2. Зарицька А. А. Акмеологічні засади професійної самореалізації майбутнього вчителя музики : автореф. дис. ... канд. пед. наук / А. А. Зарицька. – К., 2016. – 20 с.
3. Коломиец Г. Г. «Модель смысла» в музыкальном образовании (об эстетических ориентациях педагога-музыканта [Электронный ресурс] / Г. Г. Коломиец. – Режим доступа : <http://bank.Orenipk.ru/Text/t30446.htm>
4. Кузьмин Н. И. Украинская школа музыкального мастерства / Н. И. Кузьмин. – К. : Наукова думка, 1968. – С. 15–18.
5. Сергеева К. М. Методичні засади професійної самореалізації магістрів музично-педагогічної освіти в процесі інструментальної підготовки : дис. ... канд. пед. наук / К. М. Сергеева. – К., 2012. – 271 с.
6. Цурикова Л. В. Самореализация студентов в учебно-профессиональной деятельности : дисс. ... канд. пед. наук : 13.00.08 / Лариса Владимировна Цурикова. – Белгород, 2005. – 204 с.
7. Ярославцева М. І. Сутність та складники професійної самореалізації майбутніх фахівців дошкільних навчальних закладів у процесі педпрактики / М. І. Ярославцева // Педагогічні науки : збірник наукових праць. – 2016. – Випуск LXXI. – Том 2. – С. 168–172.

REFERENCES

1. Ekonomova, O. S., Makarova E. V. *Pedahohichni zasady profesiino-tvorchoi samorealizatsii maibutnoho vchytelia-muzykanta u navchalno-vykhovnomu protsesi vyshchoi pedahohichnoi shkoly [Pedagogical foundations of professional-creative self-realization of the future teacher-musician in the educational process of higher pedagogical school]*. Retrieved from: http://enpuir.npu.edu.ua/bitstream/123456789/4218/1/Ekonomova_Makarova.pdf.

2. Zarytska, A. A. (2016). *Akmeolohichni zasady profesiinoi samorealizatsii maibutnoho vchytelia muzyky [Acmeological foundations professional self-realization of the future music teacher]* (PhD thesis abstract). Kyiv.

3. Kolomiets, H. H. "Model smysla" v muzykalnom obrazovanii (ob esteticheskikh oriientatsiakh pedahoha-muzykanta ["Model of sense" in musical education (on esthetic orientations of the teacher-musician)]). Retrieved from: <http://bank.Orenipk.ru/Text/t30446.htm>.

4. Kuzmin, N. Y. (1968). *Ukrainskaia shkola muzykalnoho masterstva [Ukrainian school of music mastery]*. K.: Naukova dumka.

5. Serhieieva, K. M. (2012). *Metodychni zasady profesiinoi samorealizatsii mahistriv muzychno-pedahohichnoi osvity v protsesi instrumentalnoi pidhotovky [Methodological foundations of professional self-realization of the future masters of musical-pedagogical education in the process of instrumental training]* (PhD thesis). Kyiv.

6. Tsurikova, L. V. (2005). *Samorealizatsiia studentov v uchebno-profesionalnoi deiatelnosti [Self-realization of students in learning-professional activity]* (PhD thesis). Belhorod.

7. Yaroslavtseva, M. I. (2016). Sutnist ta skladnyky profesiinoi samorealizatsii maibutnikh fakhivtsiv doshkilnykh navchalnykh zakladiv u protsesi pedprakyty [Essence and components of professional self-realization of the future specialists of preschool education institutions in the process of pedagogical practice]. *Pedahohichni nauky, Issue LXXI, Vol. 2, 168–172.*

РЕЗЮМЕ

Ши Шучао. Структурные компоненты профессионально-исполнительской самореализации студентов-вокалистов.

Выяснены и охарактеризованы основные структурные компоненты профессионально-исполнительской самореализации студентов-вокалистов. Проанализированы различные подходы к определению составляющих исследуемого феномена. Сделан вывод, что структуру профессионально-исполнительской самореализации студентов-вокалистов целесообразно отразить во взаимодействии мотивационно-ценностного (отражает наличие мотивационно-целевой готовности, которая предусматривает устойчивую направленность интересов и потребностей и понимание профессиональных ценностей, направленных на самореализацию в процессе профессиональной деятельности), содержательно-операционного (наличие профессиональных знаний и умений и приобретенного профессионального опыта), исполнительно-творческого (предполагает способность к активной самореализации рядом с реализацией в пределах репродуктивной деятельности, что и состоит из способности к творчеству и профессиональной интуиции), регулятивного (способность к саморегуляции и профессиональной рефлексии) компонентов.

Ключевые слова: самореализация, профессиональная самореализация, профессионально-исполнительская самореализация, структура, компонент, студент-вокалист.

SUMMARY

Shi Shuchao. Structural components of professional-performing self-realization of students-vocalists.

The basic structural components of professional-performing self-realization of students-vocalists are found out and characterized. Different approaches to the definition of components of the investigated phenomenon are analyzed. It is concluded that the structure of professional-performing self-realization of students-vocalists should be reflected in the interaction of motivational-value (reflects the presence of motivation-target readiness, which

implies a steady orientation of interests and needs and understanding of professional values aimed at self-realization in the process of professional activity), content-operational (the availability of professional knowledge and skills and professional experience), performing-creative (involves the ability to active self-realization along with self-realization within the limits of reproductive activity and consists of the ability to creativity and professional intuition), regulatory (the ability to self-regulation and professional reflection) components.

The constituents of motivational-value component of professional-performing self-realization are values that reflect the professional orientation of students-vocalists during their professional activities. Values are the basis for the formation of the individual, the goals of his activities and the development of value orientations. Values in the field of professional activity exist in the form of ideas, ideas, norms, rules, theories.

The criterion for the formation of the content-operational component is the degree of knowledge formation about the use of pedagogical-performing skills in educational activities (indicators: self-regulation skills and self-correction of emotional state, availability of experience in teaching work with data, the ability to analyze and solve pedagogical situations).

The criterion of the formation of the performing-creative component is the measure of creative use of the acquired knowledge and skills in the process of preparation for pedagogical activity (indicators: free operation of musical material, ability to creatively work on the literary text of a vocal work, the need for self-expression in the process of performing creativity).

Criteria of regulatory component the author identified self-regulation and professional reflection.

The prospects of further research are seen in the study of the processes of formation of professional-performing self-realization of students-vocalists during the pedagogical practice, research and extra-curricular work.

Key words: *self-realization, professional self-realization, professional-performing self-realization, structure, component, student-vocalist.*